

Milyen célt szolgál az esettanulmány?

Az esettanulmány célja a kistérségi szintű szerveződéssel megvalósuló, hálózatos elven működő fejlesztéspolitikai kezdeményezés bemutatása, továbbá annak megvilágítása, hogy a partnerségek, hálózatok, kapcsolatrendszer építése és működtetése hogyan járul hozzá mind a szervezetek mind az egyének szintjén erőforrásaik és esélyeik növeléséhez.

Miért jó gyakorlat?

A Zalai Falvakért Egyesület különböző programjaival következetesen építkezik a vidéki nők munkanélküliségének csökkentése érdekében. A nők munkaerőpiacról való kiszorulásának országszerte különböző aspektusai vannak. A fiatal és középkorú középfokú/felsőfokú végzettségű nők az aprófalvas vidékeken még inkább túlképzettnek számítanak, mint az urbanizált tájakon. „Papírforma szerint” jó munkaerő-piaci pozícióban vannak, de számos problémával szembesülnek: pl. az aprófaluból más útvonalon kell munkába indulni, mint a gyermekintézményeket megközelíteni. A tömegközlekedés munkába járáshoz nem kielégítő, még az alacsony jövedelmű családokban is használnak autót. Különösen nehéznek tekinthető a kisgyermekes anyák visszatérése a munkába, valamint az elmúlt években munkanélkülivé vált, aztán háztartásban otthon „ragadt” középkorúak helyzete, mivel kapcsolatrendszerük és információszerzésük szűk körre korlátozódik, gátolva a céljaik eléréséhez szükséges erőforrások megszerzését. Az egyesület saját tevékenységi területén szerzett tapasztalatokra alapozottan valósított meg innovációt úgy, hogy annak eredménye a kistérségi foglalkoztatási paktumokban fenntarthatóvá vált

A jó gyakorlat tartalmi leírása

A Nő az Esély program 3 részprogramból állt, melyből az Újra munkában komponens gazdálja a Zalai Falvakért Egyesület.

Az Újra munkában! projekt legfontosabb feladatának azt tekintette, hogy az esélyegyenlőségre érzékeny tervezést meghonosítsa Zala megyében a kistérségi tervezési, fejlesztési folyamatokban. Olyan munkanélküli/inaktív hölgyek képzésével, foglalkoztatásával valósították meg, akik maguk is - munkaerőpiaci esélyeiket tekintve - hátrányos helyzetűek, azzal a céllal, hogy az ő munkájuknak köszönhetően az egyenlőtlenségek megszüntetésére törekvő lépések induljanak el Zala megye 6 kistérségi társulásánál. A munkavállalást a képzés és az atipikus foglalkoztatás (rugalmas munkaidő-kihasználás, bizonyos távmunka jellegű munkavégzési formák) valamint a lakóhelyhez közeli munka tette lehetővé a célcsoport számára.

A programra Zala megye 6 kistérségéből 90 fő jelentkezett, közülük választottak 15 főt. Az általános alapképzés személyiségfejlesztés, kommunikációs technikák, informatikai ismeretek, esélyegyenlőség, munkaerőpiaci ismeretek átadására irányult, erre épültek a

speciális képzések – 200 óra - (pályázatkészítés, esélyegyenlőség, vidékfejlesztés, civil szervezetek létrehozása és működtetése, vidékfejlesztési, EU-s ismeretek, munkaerőpiac, foglalkoztatáspolitikai) stb.) A résztvevőkből 8 fő "esélymenedzser" foglalkoztatására nyílt lehetőség a programból. A többiek részére mentori szolgálat adott segítséget az elhelyezkedéshez vagy a vállalkozóvá váláshoz. A képzésben a SEED Alapítvány közreműködött, egy előző nagyon sikeres képzés tapasztalata alapján választották. A projekt ötlete helyben született, de innovatív jellege miatt a megvalósításhoz külső szakértelemre volt szükség. A SEED képzésén lemorzsolódással nem kellett számolni, és a helyi tapasztalatokra alapozottan jövőképét is adott a módszertan a résztvevőknek.

Az **esélymenedzserek feladatának** elengedhetetlen eleme a térségi szintű partnerségi hálózat kialakítása, különös tekintettel a vidékfejlesztést, és az egyenlő esélyek biztosítását célul kitűző civil szervezetek, fejlesztési együttműködések (társulások, önkormányzatok, vállalkozók, munkaügyi szolgáltatók) között. Továbbá, hogy segítsék a térségben élő a munkaerőpiacról hátrányos helyzetű, vagy másáruk miatt kiszoruló foglalkoztatását információval, esélyegyenlőséget erősítő projektek kezdeményezésével, kidolgozásával, megvalósításával. A Zalai Falvakért Egyesület alkalmazottaként dolgoztak atipikus foglalkoztatási formában.

Sajátos, egyedi elemek

A kezdeményezés a PHARE határon túli együttműködési programjának 2002-2003-as tapasztalataira épült, az osztrák partnerektől származott az adaptálásra választott új terület: a női munkavállalás elősegítése a nők esélyegyenlőségének erősítésére építve.

Zala megye döntően aprófalvas terület, így hatékony előkészítés és koordináció a kistérségi társulások bevonásával működhetett, a kistérségi szervezeteken keresztül érték el a települési önkormányzatokat. A kistérségek projektre fordítható erőforrásait befolyásolta az a változás, hogy abban az időszakban zajlott az átmenet az önkéntes társulásból a normatív finanszírozás érdekében alakított céltársulási formába. Így a projekt keretében képzett esélymenedzsereket a munkaszervezetek vezetői készséggel fogadták, és kapacitásaikat le is kötötték, kevesebb erőforrás maradt a projektcélokban foglalt esélyegyenlőségi feladatokra. Ez azonban nem lehetetlenítette el megvalósításukat, de sokkal későbbre tolodott a napi szinten érzékelhető eredmények megjelenése: pl. az, hogy az önkormányzatok nem söprik le az asztalról az esélyegyenlőség témáját, értik a problémákat, célokat, beépült a szemléletükbe. Általánosan megfogalmazható tapasztalat, hogy az innovatív kezdeményezések évek múltán érnek be, válnak elfogadottá, az Újra munkában! projekt esetében is felmerül, hogy túl korán fogtak bele, túl sok akadállyal kellett megküzdenni, de az érzést az azóta is megjelenő eredmények (pl. a képzés egyik résztvevője azóta vállalkozóként családi napközit indított) árnyalják.

Látható a változás az intézmények szemléletében is: szolgáltató intézményként definiálják magukat, deklaráltnak igazodni kívánnak a szülők munkaidejéhez.

Nők és férfiak társadalmi egyenlősége

- 45 év feletti nők átállása új munkahelyre egyre nehezebb, ismereteik kevésbé naprakészek, nem korszerűek (főként, ha régebben váltak már munkanélkülivé), ugyanakkor a motiváltságuk az elhelyezkedésre erős, megbízható, stabil munkaerőt képviselhetnek,
- gyēs-ról vagy gyet-ról visszatérők szembesülnek azzal, hogy a kisgyermek miatt nehezebben alkalmazták őket a munkáltatók. Gondot okoz számukra a gyermekek elhelyezése, hiányzik a településről a bölcsődei, óvodai szolgáltatás munkahelyek megközelítés rengeteg időt vesz igénybe és költséges
- a gyermeket vagy beteg, idős szülőt nevelő nők szintén nehezen tudnak elhelyezkedni a tevékenységük időigénye és kiszámíthatatlansága miatt, így nekik is a helyi vagy otthoni munka lenne az előnyös.

A projekt képzéssel és munkalehetőség biztosításával egyedi megoldásokat hozott a résztvevők számára, valamint a foglalkoztatási paktumokban is hangsúlyt kapott az esélyegyenlőség, tehát gyakorlatban is bizonyítható hasznot hozott térségi szinten a nők és férfiak társadalmi egyenlőségét érvényesítő szemlélet a problémák elemzésében, a lehetséges megoldások kidolgozásában. Egyéni és szervezeti szinten is nyilvánvalóvá vált **a hálózatok, kapcsolatrendszerek fontossága**, ez ezekből nyerhető információk, tapasztalatok értéke, ezekre alapozottan a résztvevők a projekt lezárását követően álláshoz jutottak, vállalkozást indítottak.